

Załącznik
do uchwały Nr XXVIII/325/12
Rady Miejskiej w Kamieńsku
z dnia 28 grudnia 2012 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2013-2017

WPROWADZENIE

Narkomania jest zjawiskiem ogólnosiwiatowym. Problem narkomanii to problem społeczny dotyczący wszystkich środowisk. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym. Narkomania-oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie narkotyków. Są to substancje naturalne lub syntetyczne, które w określonej dawce do organizmu ludzkiego, oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV, zakażenia wirusem żółtaczki typu B i C, infekcji przenoszonych drogą płciową, gruźlicy. Konsumenci narkotyków (uzależnieni, użytkownicy problemowi i eksperymentujący) charakteryzują się wysokim ryzykiem zgonu, nieadekwatnym niejednokrotnie do ich wieku. Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, zwłaszcza rodzinnych. Jest dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego poza tym wiąże się z problemem społecznym takim jak ubóstwo, bezrobocie. Nie ma prostych i skutecznych recept na to, jak uchronić dziecko przed narkotykami, ale jedno jest pewne: im lepszy kontakt z dzieckiem, tym łatwiej ustrzeżemy je przed narkotykami. Profilaktyka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy współpracują rodzina, szkoła i całe społeczeństwo. Problemem XXI wieku są **dopalacze**- jest to grupa różnych substancji lub ich mieszanek o rzekomym bądź faktycznym działaniu psychoaktywnym, nie znajdujących się na liście substancji kontrolowanych przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Podstawowym składnikiem większości znanych dopalaczy są pochodne piperezyiny, której działanie podobne jest do amfetaminy. Mechanizm działania tych preparatów jest prosty, gdy dana osoba łatwo za pomocą chemii poprawia sobie samopoczucie, to istnieje duże prawdopodobieństwo, że odstawienie środka powoduje spadek dobrego samopoczucia, a niekiedy nawet depresję. Obecnie narkotyki stały się elementem kultury młodzieżowej, która już dawno zasymilowała alkohol. Używaniu różnych substancji legalnych (w tym dopalaczy) i nielegalnych towarzyszy interakcja problemów z tym związanych. Ten rodzaj środków odurzających prowadzi do uzależnienia w krótkim czasie. Szczególnie dzieci i młodzież sięgają po narkotyk ze zwykłej ciekawości, dla „szpanu” lub po to, by zaistnieć w grupie. W następstwie po stosowaniu dopalaczy, podobnie jak zażywaniu narkotyków, przychodzi dołek psychiczny, mogą pojawić się stany lękowe, a nawet tzw, głód narkotykowy, które czasami mogą nawet skutkować próbami samobójstwa. Obecne rozwiązania- zamykanie sklepów, niestety są jedynie doraźne i nie wystarczają do skutecznego działania w dłuższej perspektywie. Państwo musi zaproponować długoterminową strategię, która zredukuje niebezpieczeństwa związane z zażywaniem dopalaczy. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii umożliwia realizację działań profilaktycznych, jak i zasadnych na szczeblu gminnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2013-2017 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124)

Akt ten stanowi, iż zadania z zakresu działania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie. Zgodnie z art. 10 ust. 1 przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej, i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonym uzależnieniem;
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny program jest integralną częścią Gminnej Strategii Integracji i Polityki Społecznej, a kierunki działań są zgodne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii. Program opiera się na inspirowaniu i współdziałaniu różnych podmiotów aktywnych na obszarze uzależnień.

Diagnoza problemu

Miasto i gmina Kamieńsk należy do powiatu radomszczańskiego, województwo łódzkie. Miasto i gminę zamieszkuje ogółem:

- rok 2011- 6 289 osób (dane na dzień 30.11.2011r.)

- rok 2012- 6273 osoby (dane na dzień 30.11.2012r.)

**Bezrobocie na terenie miasta i gminy Kamieńsk (dane na koniec III kwartału 2012r.)
– dane Powiatowego Urzędu Pracy w Radomsku**

Według stanu na dzień 30.09.2012 r. zarejestrowanych było 314 osób bezrobotnych. Miasto Kamieńsk 148 osób, Gmina Kamieńsk 166 osób, to stanowi (19,98 % bezrobotnych.)
W porównaniu do ubiegłego roku liczba bezrobotnych wzrosła o 31 osób.

Na terenie gminy Kamieńsk znajdują się następujące szkoły:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kamieńsku liczy 317 uczniów, 37 nauczycieli.*
- Publiczne Gimnazjum w Kamieńsku liczy 205 uczniów, 27 nauczycieli.*
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Gorzędowie liczy 74 uczniów, 12 nauczycieli.*
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kamieńsku, uczy się: 139 uczniów.*
 - Liceum Ogólnokształcące: 12 uczniów.*
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa: 38 uczniów*

*- Technikum Mechaniczne: 89 uczniów
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych zatrudnia łącznie 25 nauczycieli.*

Diagnoza lokalna problemu uzależnienia od narkotyków została dokonana w oparciu o badanie ankietowe przeprowadzone wśród gimnazjalistów, licealistów i dorosłych. Informacje uzyskane z Komisariatu Policji w Kamieńsku oraz rozeznania środowiskowe pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńsku. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lekarzy pracujących na terenie Gminy Kamieński i pielęgniarek środowiskowych.

Z diagnozy środowisk objętych pomocą społeczną wg stanu na rok 2012 wynika, że problem narkomanii w naszej gminie nie jest niepokojący. Brak jakichkolwiek dowodów na to iż młodzież z naszej Gminy zażywa jakichkolwiek narkotyków, brak zgłoszeń do Urzędu, oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych od rodziców a także od Dyrektorów Szkół. Z informacji otrzymanych od Dyrektorów Szkół na terenach szkół, nie zanotowano posiadania narkotyków u młodzieży szkolnej. Na przestrzeni ostatniego roku na terenie gminy Kamieński, nie zanotowano żadnego zgłoszenia, odnośnie rozprowadzania jak i zażywania narkotyków wśród młodzieży oraz osób starszych.

Z badania ankietowego przeprowadzonego przez Pełnomocnika Burmistrza Rozwiązywania Problemów alkoholowych dotyczącego znajomości narkotyków i ich używania przeprowadzonego wśród gimnazjalistów, licealistów i dorosłych w maju 2012 r. wynika:

- 12 % ankietowanych uczniów gimnazjum miało kontakt z narkotykami przy czym większość tylko raz w życiu,
- wśród miejsc gdzie można kupić narkotyki najczęściej wymieniane są: dyskoteka, ulica, park,
- 64% ankietowanej młodzieży zna jedno lub kilka miejsc gdzie można kupić narkotyki,
- 35% ankietowanych uczniów zna osobę zażywającą narkotyki,
- blisko 18% gimnazjalistów przyznało, że proponowano im kupienie narkotyków,
- blisko 20% gimnazjalistów i 32% licealistów brało udział w imprezie gdzie były zażywane narkotyki,
- wśród najczęstszych przyczyn sięgania po narkotyki młodzież wymienia: chęć dobrej zabawy, ciekawość, próbę ucieczki od problemów, oraz chęć podobania się znajomym,
- zdaniem 29% gimnazjalistów i 39% licealistów dostęp do narkotyków jest bardzo łatwy,
- wśród osób dorosłych biorących udział w badaniach tylko 3% przyznało się do zażywania narkotyków incydentalnie,
- blisko 86% osób, które zażywały bądź zażywają narkotyki robiły (robią) to najczęściej na dyskotecce, lub u znajomych,
- blisko 39% respondentów zna miejsca, osoby lub może się dowiedzieć, gdzie można kupić narkotyki,
- ponad 15% dorosłych zna osobę zażywającą narkotyki,
- ponad 10% respondentów odpowiedziało, że w ciągu ostatniego półrocza proponowano im kupienie narkotyków lub częstowano ich narkotykami. Najczęściej propozycje składali dealerzy (40%), a także osoby przygodne, ledwo znane (20%) oraz bliscy koledzy (20%)

Z posiadanych informacji wynika, że narkomania na terenie gminy nie jest tak uwidoczniła i powszechna jak w innych większych aglomeracjach miejskich. Niewątpliwym "miejszem wysokiego ryzyka" jest miejscowa dyskoteka – w ostatnim roku nie zanotowano żadnego zgłoszenia odnośnie narkotyków.

Jak wynika z ankiety dla rodziców, rodzice bardzo często rozmawiają z dziećmi na temat narkomanii, oraz znają odpowiednie placówki pomagające zwalczać ten problem, oraz miejsca gdzie mogą uzyskać wsparcia.

Cele programu

Celem głównym programu jest zmniejszenie częstotliwości sięgania po narkotyki przez mieszkańców naszej gminy.

Cele szczegółowe Programu są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

- 1) Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej.
- 3) Organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z udziałem grup rodzicielskich, promowanie zdrowego stylu życia, prowadzenie programów edukacyjnych, konkursów, olimpiad.
- 4) Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii poprzez organizację szkoleń, wymianę doświadczeń; zwiększenie ilości kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.
- 5) Ułatwienie osobom uzależnionym i ich rodzinom korzystania z różnych form pomocy społecznej, wspieranie zatrudnienia socjalnego.
- 6) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych związanej z przeciwdziałaniem narkomanii.

Zadania w zakresie profilaktyki i edukacji dotyczącej i problematyki narkomanii

1. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobieganiu temu zjawisku.

Skuteczna profilaktyka, to profilaktyka systemowa, długoterminowa. Musi dotyczyć wszystkich obszarów, w których funkcjonują młodzi ludzie i tam być realizowana.

1) Szkoła

- a) Cykliczne spotkania nastawione na rozwijanie osobowości młodego człowieka w kierunku nabywania umiejętności radzenia sobie z problemami i presją otoczenia.

- b) Prowadzenie zajęć edukacyjnych zwiększających wiedzę na temat środków odurzających, negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych używania substancji psychoaktywnych, mechanizmów i przyczyn powstawania uzależnień, kar za przestępstwa związane z narkotykami.
- c) Realizacja profilaktyki trójwymiarowej tj. skierowanej jednocześnie do dzieci/młodzieży, nauczycieli i rodziców.

2) Dom rodzinny

- a) Edukacja rodziców i opiekunów poprzez zajęcia dotyczące środków odurzających (wczesne rozpoznawanie sygnałów zagrożenia narkomania, kwestie związane ze wstydem przed przyznaniem się do problemu, Informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych, zagadnienia związane z karami za przestępstwa związane z narkotykami, warsztaty na temat skutecznej komunikacji rodzic-dziecko)-współorganizowanie wywiadówek szkolnych i zebrań rodziców.
- b) Omawianie z rodzicami i opiekunami kwestii związanych z problemami okresu dojrzewania, uświadamianie zagrożeń współczesnego świata i odmienności dzisiejszych nastolatków.
- c) Udostępnianie rodzicom i opiekunom materiałów pomocniczych (broszur, ulotek, adresów i telefonów placówek, w których można uzyskać pomoc)

3) Środowisko zewnętrzne

- a) Promocja zdrowego stylu życia poprzez organizowanie zajęć o charakterze rozwojowym będących alternatywą dla używania środków odurzających (kluby sportowe, kółka zainteresowań, wyjazdy młodzieży na basen z nauką pływania, itp.).
- b) Poszukiwanie i wspieranie pozytywnych liderów młodzieżowych (spotkania z młodzieżą w celu wyszukiwania i wspieranie obecnych liderów, poszukiwanie nowych, dobrych wzorców i zachęcanie do pozytywnego przewodnictwa).
- c) Kampania społeczno – edukacyjna realizowana w całym środowisku lokalnym poprzez:
- Opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
 - Współpraca z mediami w zakresie upowszechnienia wiedzy na temat narkomanii i związanych z nią problemów poprzez publikowanie w prasie lub przekazywanie w lokalnej telewizji informacji o tych zagadnieniach:
 - wykaz osób i placówek zajmujących się uzależnieniami,
 - wywiady ze specjalistami działającymi na tym polu, a także z byłymi narkomanami,
 - relacje z pozytywnych przedsięwzięć podejmowanych w ramach promocji zdrowego stylu życia, ukazywanie dobrych wzorców,
 - Informowanie o szkodliwości substancji psychoaktywnych.
- d) Łatwy dostęp do materiałów informacyjnych poprzez ulokowanie ich w instytucjach, szkołach, ośrodkach zdrowia, punkcie konsultacyjnym, poradniach (ulotki, broszury, wykaz osób i instytucji, które udzielają pomocy).

Wskaźniki:

- 1) Podwyższenie wieku inicjacji narkotykowej.
- 2) Zmniejszenie ilości dzieci i młodzieży eksperymentującej z narkotykami.
- 3) Liczba szkół oraz innych placówek systemu oświaty realizujących programy

profilaktyki narkotykowej.

- 4) Liczba programów profilaktycznych realizowanych przez szkoły i inne placówki edukacyjne.
- 5) Liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi.
- 6) Liczba szkoleń, spotkań, prelekcji dla rodziców i opiekunów w tematyce problemu zażywania substancji psychoaktywnych przez młodzież.
- 7) Oferta klubów sportowych, liczba zajęć pozalekcyjnych, liczba boisk do gry w piłkę.
- 8) Liczba i nakład materiałów informacyjno - edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.
- 9) Liczba komunikatów/informacji przekazanych do mediów./

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej.

- 1) Poszerzenie działalności Punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych o tematykę narkomanii (1x w miesiącu x 3 godz.)
- 2) Współpraca z Punktem Poradnictwa Rodzinnego w zakresie doradztwa prawnego –w Radomsku, MOPS
- 3) Zakup ulotek, broszur informacyjno – edukacyjnych - Placówki oświatowe, MOPS
- 4) Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych lub zagrożonych problemem narkomanii i udzielanie wsparcia tym rodzinom – MOPS.

Wskaźniki:

- 1) działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego,
- 2) ilość środków wydatkowanych na zakup materiałów informacyjnych,
- 3) ilość środowisk rozeznaczonych przez pracowników socjalnych MOPS w ramach przeprowadzonej diagnozy.

3. Promowanie zdrowego stylu życia, prowadzenie programów edukacyjnych, konkursów, olimpiad, itp.

- a) Kreowanie pozytywnego stylu życia poprzez m.in. organizację pozaszkolnych zajęć, imprez szkolnych, sportowych, międzyszkolnych, udostępnienie młodzieży sal gimnastycznych, Kompleksu boisk "Orlik" wyjazd na basen z nauką pływania itp., co stanowi alternatywę dla zażywania substancji psychoaktywnych.
- b) Organizacja wspólnych imprez dla dzieci, młodzieży i rodziców.

Wskaźniki:

- 1) Liczba pozaszkolnych zajęć, imprez szkolnych, sportowych, międzyszkolnych, będących alternatywą dla zażywania substancji psychoaktywnych.
- 2) Liczba imprez rodzinnych.

4. Doskonalenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii poprzez organizację szkoleń, wymianę doświadczeń; zwiększenie ilości kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.

a) Prowadzenie szkoleń dla grup zawodowych mających kontakt z młodzieżą (nauczyciele, pedagodzy, psychologzy, katecheci, policja, kuratorzy społeczni i zawodowi, personel medyczny, księża, pracownicy socjalni).

Wskaźniki:

1) Liczba szkoleń i przeszkolonych osób z grup zawodowych mających kontakt z młodzieżą.

Spodziewane efekty realizacji programu

Prowadzenie różnorodnych działań ma na celu:

- a. zwiększenie świadomości społecznej,
- b. zapewnienie edukacji,
- c. budowanie wsparcia dla działań na rzecz zdrowia publicznego, mając na uwadze szkody wywołane przez narkotyki.

Skuteczna realizacja tego programu opiera się na współpracy z poniżej wymienionymi.

1. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3. Komisariat Policji.
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Szkoły działające na terenie Gminy Kamieński.

Na realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowano kwotę 2 000,00 zł. z budżetu Gminy Kamieński z wpływów pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Kwota ta zostanie przeznaczona na(zakup broszurek, ulotek plakatów, programów profilaktycznych o narkomanii, szkolenia.)

Koordynatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii – będzie pracownik Urzędu Miejskiego podinspektor w referacie Organizacyjno Administracyjnym.

Efektywność programu i jego ocena mierzona będzie poprzez prowadzenie statystyk ich analizę ilościową i jakościową.

Z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
w Kamieńsku
Kozik
Jadwisława Kozik